

NASLOVNICA

SADRŽAJ

INTERVJU S POVODOM

KRITIKA

MANIFESTACIJE

STUDENTSKA SCENA

[i. Peričić, D. Pekel na zemli](#)[i. Nikčević, S. Pekel na zemlji kao iznimna predstava](#)[i. Kučinović, T. Pekel na zemli ili sve je moguće](#)[i. Kovačević, S.: intervju s izvođačima Pekela na zemli](#)[i. Vasiljević Gogolj, N. Kabanica](#)

ESEJI

IZ STRUKE ZA STRUKU

IZDAVAČKA DJELATNOST

red. prof. dr. sc. Sanja Nikčević

Umjetnička akademija Osijek

sanja.nikcevic@uaos.hr

Denis Peričić, *Pekel na zemli*, završni ispit iz animacije Filipa Eldana, Nikše Eldana i Nine Pavleковиća preddiplomskog studija Gluma i lutkarstvo, ljetni semestar 2012/2013., Umjetnička akademija Osijek, mentor: Ljudmila Fedorova i Tamara Kučinović, suradnica na kolegiju: Ria Trdin

***Pekel na zemli kao iznimna predstava*^[1]**

U sklopu Gumbekovih dana, u subotu (29. ožujka 2014. u 20 sati) na programu je bila jedna vrlo neobična predstava, koju bih svakome rado preporučila da je vidi jer je izuzetno kazališno domišljata, duhovita, zabavna i dinamična: *Pekel na zemli* Denisa Peričića!

Priča

Radi se o neobičnoj priči inspiriranoj zapisom jednog župnika. Na seoskom sajmu *ciganica* čita sudbinu i malome Mihajlu Mendušiću vidi u dlanu nešto tako strašno da se uplaši i pobjegne. Kad taj Mendušić naraste i postane župnik u Stupniku, otvori se crna rupa na nebu i zbog toga se na zemlji događaju neobične stvari. Rupa privlači metal prema gore pa za vrijeme mise, koju Mendušić drži, svi metalni predmeti odu na strop crkve, od novca iz škrabice preko ključeva i kaleža do metalnog križa. Župnik pokušava smiriti ljude, ali kad krene voda teći prema gore i njemu je jasno da su na snazi neke čudne sile. Zato hitno krene u noći biskupu u Zagreb po upute, ali mora proći kroz šumu. Budući da je u međuvremenu snaga crne rupe otvorila i vrata paklena, Mendušić će u šumi susresti samog Lucifera. Kako će završiti vidjet ćete sami.

Autorski trojac

Dva brata blizanca, Filip i Nikša Eldan i Nino Pavleковиć uzeli su taj tekst za svoju diplomski ispit na kraju prve tri godine studija glume i lutkarstva na Umjetničkoj akademiji u Osijeku 2013., a pod mentorstvom Tamare Kučinović i Ljudmile Fedorove.

Njih trojica su uspjeli tekst koji zahtjeva sto ljudi na sceni i nekoliko vrlo zanimljivih mjesta događanja (od neba, preko crkve i sajma do šume i

vrata pakla!) oživjeti na praznoj sceni i pokazati bogatstvo svog glumačkog i lutkarskog umijeća. Animacijom tijela i njegovih dijelova (poput trbuha i noge, koji glume seljane na sajmu ili prstiju koji glume župljane!), pokretom (kako jahati konja kroz šumu, a bez šume i bez konja), igrom, riječju, zvukom, i sjenom njih trojica, uz pomoć tri baterije, lista papira (koji „glumi“ crkvu ispred koje su oni župljani od prstiju!) i jedne bočice vode intenzivno igraju! Ne samo da pričaju napetu priču, nego i stvaraju snažnu atmosferu, tako da je predstava i napeta i zastrašujuća, ali istovremeno i vrlo duhovit!

Iako je gluma u *Peklu na zemlji* neka vrsta fizičkog teatra, oni tekst nisu zanižavali, dapače, savršeno su ga prenijeli. Predstava je i nastala iz ideje samog teksta da tu priču o Mengušićevom doživljaju izvodi na seoskom sajmu družina Petrice Kerempuha. Njih trojica su suvremeni Kerepuhi, izrazito maštoviti i kazališno pametni. Nešto nam ispričaju, nešto odigraju, nešto otplešu, a nešto pokažu u sjeni! U ovoj predstavi su se doista izvrsno poklopile i neke vankazlišne stvari! Scena susreta Lucifera i župnika u šumi je antologijska ne samo zbog kazališne igre, nego i zato jer je izvode blizanci. Naime, ona otvara snažnu metaforu o tome da je i dobro i zlo u nama i da je zlo teško prepoznati, jer ima naše lice, da nam se ono tako prikazuje da nas zbuni i zavede...

Kazalište afirmacije

Tekst *Pekel na zemlji* Denisa Peričića nagrađen je nagradom Marin Držić Ministarstva kulture 1988. godine. No, nije igran do 2013. ne samo zato jer je autor zamislio efekte poput vode koja ide iz zemlje, nego i zato jer je afirmativan. U današnje vrijeme u kazalištu (i umjetnosti općenito) jedino dostojnom funkcijom umjetnosti smatra se kritika društva i pokazivanje loših strana društva. Sve drugo se prezire kao puklo podilaženje publici i umjetnost bez prave vrijednosti.

Osim dinamike i maštovitosti kazališne igre, braća Eldani i Pavlečić su se usudili postaviti na scenu jedan afirmativan tekst! Tako su podsjetili da umjetnost ima i neke druge funkcije osim kritike - da može i smije afirmirati temeljne ljudske vrijednosti. U ovom slučaju vjeru, odgovornost i poštivost tog župnika koji nije htio odustati od svog poziva i vjere. *Pekel na zemlji* je, uza svu komiku (duhoviti prikaz ostarjelog pape kojem dolaze izaslanici s porukom o otvaranju cme rupe ili svećenika kojem za vrijeme mise lete stvari pod krov crkve) pozitivna slika i vjere i crkve i župnika. A to je danas nešto sasvim neuobičajeno, jer se danas „nosi“ kritika crkve i svih ostalih institucija ljudskog društva.

Tri mladića su uspjeli, uza svu razigranost i promjenu atmosfere, prikazati na sceni i dobiti od nas u publici – emociju i sudjelovanje. Mi se plašimo Ciganke na sajmu, stremimo sa župnikom, intenzivno proživljavamo njegove muke, ali na kraju doživimo katarzu. Pročistimo sve svoje negativne emocije uz pomoć kraja predstave (koji vam ne želimo otkriti). Oni su tako uspjeli danas na scenu postaviti nešto što je kazalište dugo vremena (u antici i srednjem vijeku) imalo kao osnovnu funkciju. A to je ritualna funkcija kazališta, kazalište koje služi da osnaži zajednicu, da ojača one koji ga gledaju. Tako nas i ova predstava čini sretnijima i snažnijima nakon što je vidimo, jer govori o stvarima većim od jednog župnika, govori o mogućnosti da cijeli svijet propadne, ali i snazi čovjeka i njegove vjere da to spriječi! To je epska priča o borbi Dobra i Zla u kojoj pobjeđuje dobro. To danas imaju samo neki američki filmovi, a kazalište se ne usudi (pod pritiskom one mode da je samo kritika društva vrijedna umjetnost). Kada nakon ove predstave odete u kupaonicu i pustite vodu, bit ćete sretni da voda teče dolje i da svijet ima smisao, da postoji. Jer ste se u jednom trenutku uplašili za cijeli svijet i njegov opstanak! A predstava vam je vratila vjeru. U eri predstava koje pokazuju vrlo uzak i zapravo nerelevantan isječak ljudske stvarnosti, koji ne govori baš puno, ovo je doista pravo osvježanje.

Nekako mi se čini da se ovaj trojac usudio tako nešto napraviti izvan trendova, jer i sami studiraju izvan centra, u Osijeku pa su slobodniji raditi nešto što vole. Međutim, uspjeh tog ispita (koji je postao predstava koju svuda pozivaju i koja oduševljava gdje god se pojavi!) govori da je to njihovo itekako potrebno našem kazalištu i lutkarstvu i umjetnosti, jer da nam je, osim one kritike društva, potrebna i njegova afirmacija! Kad sam ih prvi puta vidjela silno su me podsjetili na grupu Pozdravi, imaju isto tako snažnu kazališnu energiju u sebi i sigurno sam da će se i o ovoj predstavi *Pekel na zemlji*, govoriti i za deset godina!

---

[1] Objavljeno kao „Pekel na zemlji, iznimna predstava“. U: *Hrvatsko slovo*, 28. 3. 2014. HKZ, Zagreb.